

ZASTUPNIK U EUROPSKOM PARLAMENTU DAVOR ŠKRLEC

Zeleni LIST

BROJ 16 / TRAVANJ 2016.

Nakon glifosata nova kemijska opasnost na našim poljima, voćarstvu i maslinarstvu

Europska komisija potvrdila: u slučaju razdjelnika građani nepravedno kažnjeni

U ovom broju:

Nakon izlaska iz ORaH-a zajedno s građanima nastavljam putem održivog razvoja

Nema financiranja tehnologija koje će ugroziti obvezujuće ciljeve recikliranja

Zastupnik Škrlec na otvaranju ureda u Splitu najavio suradnju sa ženama poduzetnicama

Zastupnik Škrlec postaje član etične banke u Hrvatskoj

Hrvatskim željeznicama hitno je potrebna modernizacija

Europski parlament poziva države članice da ne povećavaju siromaštvo svojih građana

Riječ zastupnika

Drage čitateljice i čitatelji,

pored nekoliko važnih novosti iz Europskog parlamenta, novi broj Zelenog lista vam donosi detaljnije informacije u vezi etične banke čije sam osnivanje podržao i osobnim članstvom u Zadruzi za etično

financiranje. Prva je to banka tog tipa u Hrvatskoj u kojoj nema troškova korištenja usluga, nema naknada za vođenje računa ili transakcija, nema kredita u valutnim klauzulama, već samo višestrukih koristi za društvo u cjelini. U bankama koje rade prema tom modelu ljudi su važniji od profita, a projektima se pristupa individualno uzimajući u obzir isključivo one koji, osim financijske održivosti, imaju sveukupan pozitivan učinak na društvo i okoliš, predstavljajući primjere koji postoje godinama u drugim članicama Europske unije.

Povezujući ulogu etične banke s usvojenim izvješćem Europskog parlamenta o ostvarenju cilja borbe protiv siromaštva u svjetlu rastućih troškova za kućanstva i izglasavanjem amandmana protiv korištenja glifosata, možemo zaključiti kako se ciljevi energetske neovisnosti građana i ekološke poljoprivredne proizvodnje međusobno isprepliću i potencijalno ostvaruju kroz djelovanje zadruga.

Potrebno je stoga uložiti dodatne napore u prepoznavanje lokalnih problema i prilika, razvojem socijalnog poduzetništva i alternativnih poslovnih modela koji jačaju socijalnu uključenost i aktivnost pojedinaca. Potencijale za korištenje obnovljivih izvora energije i eko poljoprivrede kao zemlja imamo u dovoljnoj mjeri, a upravo je država ta koja uz pomoć europskih smjernica može osigurati poticajni zakonodavni okvir kako bi zahvaljujući otvaranju novih zelenih radnih mjesta, sve naše radnice i radnici doista mogli slaviti 1. svibnja kao praznik rada. Uz te želje, kao vaš zastupnik u Europskom parlamentu, stojim potpuno na raspolaganju.

S poštovanjem,

Davor Škrlec,

zastupnik u Europskom parlamentu

Klub zastupnika Zelenih/Europskog slobodnog saveza u Europskom parlamentu

Član

ENVI Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

D-CA Izaslanstvo za odnose s Kanadom

Zamjenik

TRAN Odbor za promet i turizam

REGI Odbor za regionalni razvoj

D-TR Izaslanstvo u Zajedničkom parlamentarnom odboru EU-a i Turske

Impressum

Glavni urednik: Davor Škrlec

Uredništvo: Alan Kečkeš, Tanja Poša, Uroš Valentino Saraja, Nataša Vistrička

Suradnica u ovom broju: Antonela Miličić

Izdavač: Ured zastupnika u Europskom parlamentu Davora Škrleca

Ulica Klementa Crnčića 18, 10 000 Zagreb

tel.: +385 1 233 85 67

ISSN 1849-6059

KONTAKTIRAJTE NAS! www.davor-skrlec.eu

Ured u Bruxellesu:

Parlement européen
Bât. Altiero Spinelli
04E258
60, rue Wiertz / Wiertzstraat 60
B-1047 Bruxelles/Brussel
Tel.: +32(0)2 28 45828
Fax.: +32(0)2 28 49828
e-mail: davor.skrlec@europarl.europa.eu

Ured u Strasbourgu:

Parlement européen
Bât. Louise Weiss
T05115
1, avenue du Président Robert Schuman
CS 91024
F-67070 Strasbourg Cedex
Tel.: +33(0)3 88 1 75828
Fax.: +33(0)3 88 1 79828

Nakon izlaska iz ORaH-a zajedno s građanima nastavljam putem održivog razvoja

Nezadovoljan radom i pasivnošću prema aktualnim problemima hrvatskog društva, zastupnik u Europskom parlamentu Davor Škrlec podnio je u travnju zahtjev za ispis iz članstva stranke ORaH čime postaje nezavisni predstavnik građana.

“Zanemarivanje gorućih problema hrvatskih građana te loše upravljanje strankom dovelo me do teške odluke o konačnom izlasku iz stranke ORaH. Stranku koju sam od samoga početka nesebično gradio i promicao u Hrvatskoj, ali i u Europi, izgubila je svoj kredibilitet i povjerenje građana. Vrijednosti koje su u početku njezinog nastanka bile srž našeg djelovanja, sada su samo prazne riječi na papiru.” – izjavio je Škrlec.

Nedavni unutarstranački izbori provedeni su ishitreno bez poštivanja odredbi Statuta te bez demokratskog sučeljavanja i primjerenog predstavljanja kandidata čime su mjesta u ključnim tijelima stranke ostala nepopunjena. Također, prvi potezi novog vodstva nisu išli u smjeru poštivanja Statuta i transparentnosti rada. Zbog ovakvog razvoja situacije, pojedini novoizabrani predstavnici ubrzo su podnijeli ostavke i napustili stranku.

“ORaH se razlikovao od drugih stranaka na hrvatskoj političkoj sceni jer je bio programski vođen predstavljajući dodanu vrijednost razvoju političke kulture i društvenog dijaloga. Nažalost, taj karakter meni više nije vidljiv.” – razočaran je Škrlec. Podsjetimo, ORaH je dono-

“Bez obzira na moj izlazak iz stranke, održivi razvoj kao politička ideja i dalje je u središtu mojih aktivnosti, kao i osobna motivacija za bavljenje politikom. Svi koji na tom putu dijele ista načela u najboljem interesu naših građanki i građana, moji su partneri.”

sio sektorske politike u suradnji s građanima, stručnjacima i civilnim društvom, putem javnih tribina i rasprava, a pokrivale su ključna područja hrvatskog društva. Tendencija otuđivanja ORaH-a od problema građana i uspostavljanja direktnog kontakta s istima ne omogućava ispunjavanje svojih ciljeva, niti je u suglasju sa zastupnikovim radom i osobnim političkim ciljevima.

“Budući kako je stranku napustila većina članica i članova osnivača, zbog izostanka poveza-

nosti i suradnje s civilnim sektorom kao ključnim partnerom u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja, moj rad nastavljam kao nezavisni član Kluba zastupnika Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu. Bez obzira na moj izlazak iz stranke, održivi razvoj kao politička ideja i dalje je u središtu mojih aktivnosti, kao i osobna motivacija za bavljenje politikom. Svi koji na tom putu dijele ista načela u najboljem interesu naših građanki i građana, moji su partneri.” – poručuje Škrlec.

EUROPSKA KOMISIJA POTVRDILA: u slučaju razdjelnika građani nepravedno kažnjeni

Zastupnik u Europskom parlamentu Davor Škrlec zaprimio je u ožujku odgovor Europske komisije na prioritarno pitanje koje je uputio u veljači potaknut sve većim nezadovoljstvom građana o zakonski propisanoj ugradnji razdjelnika.

Podsjetimo, posljednjom izmjenom Zakona o tržištu toplinske energije (NN 95/15) Vlada Republike Hrvatske obvezala je sve vlasnike stanova u višestambenim zgradama na ugradnju razdjelnika topline, te su uvedene i novčane sankcije za građane ukoliko ne ugrade obvezatne uređaje u zadanom roku. Međutim, Europska komisija nalaže Direktivom 2012/27/EU o energetske učinkovitosti uvođenje sustava individualnog mjerenja potrošnje toplinske energije do kraja 2016. godine samo ako je ugradnja tehnički i ekonomski opravdana.

Na pitanje Komisiji jesu li spomenutom Direktivom predviđene sankcije za građane, i to bez prethodno provedene tehničke i troškovne analize izvodljivosti ugradnje mjernih uređaja i ponude alternativne troškovno učinkovite metode, u svom odgovoru zastupniku Škrlecu povjerenik za klimatsku i energetske politiku, Miguel Arias Cañete, navodi: "Ako uporaba pojedinačnih brojila nije tehnički izvediva ili troškovno učinkovita, za mjerenje grijanja upotrebljavaju se pojedinačni razdjelnici troškova grijanja za mjerenje potrošnje topline na svakom radijatoru, osim ako država članica dokaže da bi postavljanje takvih razdjelnika troškova grijanja bilo troškovno neučinkovito. Zahtjevi Direktive minimalni su zahtjevi, a države članice mogu uvesti opće primjenjive obveze koje ne podliježu uvjetima gospodarske izvedivosti te ne moraju to opravdati studijom izvedivosti. Direktiva zahtijeva da države članice utvrde pravila o sankcijama primjenjivima u slučaju nepoštovanja nacionalnih odredaba donesenih u skladu s Direktivom, ali ne određuje tko bi trebao biti odgovoran za (ne)postavljanje mjernih uređaja, već se ta odluka prepušta državi članici."

"Vlada RH je pod krinkom Europske unije na vlastitu ruku donijela odluku o kažnjavanju građana ukoliko ne ugrade razdjelnike u propisanom vremenskom roku. Direktiva jasno govori tko su 'stranke obveznice' za provedbu mjera energetske učinkovitosti, a to su distributeri energije, dok države članice određuju tko je odgovaran za njihovu provedbu, što nikako u ovom slučaju nisu i ne smiju biti građani. Iz odgovora Komisije očigledno je i kako je Vlada RH propustila obavijestiti Komisiju o novouvedenim sankcijama u 2015. godini." – objašnjava Škrlec.

"Zahvaljujući odgovoru Komisije na moj upit napokon je jasno kako je bivša Vlada RH nepravedno implementirala Direktivu što je dovelo do neopravdanih troškova prema građanima. Bez provedbe obvezne procjene troškovne učinkovitosti i spornim pravilnikom država kontinuirano oštećuje građane. Sadašnja Vlada RH ne smije biti taoc krivih odluka bivšeg ministra Vrdoljaka, već treba što prije ispraviti nastalu situaciju u korist građana i borbe protiv energetske siromaštva." – poručuje Škrlec.

"Odgovornost bi morali nositi upravo oni koji isporučuju električnu i toplinsku energiju, a nisu osigurali odgovarajuće mjere energetske učinkovitosti. Smanjivanje cijene energenta nije način kako se ispravlja loša provedba Direktive. Pozivam ministra Panenića da se snažno posveti ovoj problematici i što prije ispravi greške bivšeg ministra. U protivnom greške bivše Vlade postat će greške sadašnje Vlade RH." – smatra Škrlec.

Nema financiranja tehnologija koje će ugroziti obvezujuće ciljeve recikliranja

U svom odgovoru zastupniku Škrlec u pitanje kako će se Komisija postaviti prema postojećim projektima izgradnje spalionica i MBO postrojenja, povjerenica za regionalnu politiku Corina Crețu navela je kako Komisija preispituje planove gospodarenja otpadom država članica kako bi osigurala da su u skladu s postojećim zakonodavstvom EU-a o otpadu.

Zastupnik u Europskom parlamentu Davor Škrlec u siječnju je uputio prioritarno pitanje Europskoj komisiji koja novim zakonodavnim paketom kružne ekonomije planira ograničiti financiranje iz europskih fondova za spalionice i postrojenja za mehaničku i biološku obradu otpada (MBO) samo na izvanredne slučajeve. Pravnim okvirom reformirane kohezijske politike EU-a za razdoblje 2014. – 2020. zahtijeva se ispunjavanje određenih preduvjeta (ex-ante) za financiranje kako bi se osiguralo djelotvorno i učinkovito korištenje potpore Europske unije.

“Prema stajalištu Komisije, za sektor otpada to znači kako planirane mjere u operativnim programima moraju biti u skladu s planovima gospodarenja otpadom koje izrađuju države članice kako bi ostvarile svoje ciljeve u području recikliranja. Na temelju toga prednost se daje aktivnostima i projektima kojima se promiče odvojeno prikupljanje, recikliranje, kompostiranje i pretvaranje otpada, koji se ne može reciklirati, u energiju. Ovo je potvrda da predloženim promjenama u gospodarenju otpadom prema načelima kružne ekonomije Hrvatska nakon nekoliko nepovratno izgubljenih godina konačno ima ministra zaštite okoliša koji razumije politiku Europske unije i kako ju optimalno iskoristiti za

dobrobit Hrvatske i njezinih građana. Sada bi ministri poduzetništva i gospodarstva također trebali prepoznati i podržati ove pozitivne promjene koje stvaraju lokalna radna mjesta u Hrvatskoj i odmaknuti se od svog upornog zagovaranja korištenja fosilnih goriva.” – navodi Škrlec.

Na pitanje hoće li, i kako, Komisija utjecati na promjenu planova gospodarenja otpadom država članica u kojima su MBO postrojenja i spalionice navedeni kao strateški projekti, iz odgovora povjerenice Crețu zastupnik Škrlec smatra kako je jasno da Grad Zagreb može zaboraviti spalionicu jer, prema nedavno objavljenim podacima, reciklira tek 1% otpada.

“U tom pogledu, financiranje novih postrojenja za spaljivanje ili

mehaničko - biološku obradu odobrava se u ograničenom broju veoma opravdanih slučajeva u kojima ne postoji rizik prekomjernog kapaciteta te se u potpunosti poštuju ciljevi hijerarhije otpada. Sve su to ključna načela paketa za kružnu ekonomiju koja su u velikoj mjeri već uključena u postojeće sporazume o partnerstvu i programe u okviru kohezijske politike EU-a. U okviru podijeljenog upravljanja Komisija preispituje samo projekte čiji ukupni prihvatljivi troškovi premašuju 50 milijuna eura. Ako se projekti za izgradnju postrojenja kakve spominje uvaženi zastupnik prijave Komisiji za financiranje u okviru kohezijske politike EU-a u programskom razdoblju 2014. – 2020., Komisija će ih ocijeniti na temelju prethodno opisanog okvira.” – odgovorila je Crețu.

Nakon glifosata nova kemijska opasnost na našim poljima, Škrlec traži objašnjenje Europske komisije

Insekticid dimetoat koji se naširoko koristi u maslinarstvu, povrtlarstvu i voćarstvu kao sredstvo za zaštitu bilja može biti dugoročno štetan za ljudsko zdravlje, poručila je Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA).

Potaknut priopćenjem EFSA-e, zastupnik Davor Škrlec kao član Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane Europskog parlamenta zatražio je mišljenje Europske komisije te ovim putem javno izražava svoju zabrinutost za zdravlje građana zbog činjenice da je u Hrvatskoj dozvoljena upotreba spornog insekticida.

“Francuska je već podnijela zahtjev kojim poziva na širu zabranu korištenja insekticida dimetoata na razini Europske unije nakon što je u veljači zabranila njegovo korištenje i na svom tlu, te isto tako poziva na zabranu uvoza voća i povrća tretiranih navedenim insekticidom iz SAD-a i trećih zemalja. U ovom konkretnom slučaju iz Francuske riječ je o trešnjama jer se u voćarstvu najčešće stablo nakon cvata prska insekticidom kako bi se direktno zaštitilo od napada voćnih mušica.” – objašnjava Škrlec. Insekticid dimetoat pronalazimo u brojnim sredstvima za zaštitu bilja koja se nude na tržištu od strane velikih europskih proizvođača poput, primjerice, njemačkog BAFS-a. U Hrvatskoj se navedeno sredstvo najčešće koristi u maslinarstvu. Na temelju svih prikupljenih informacija EFSA je zaključila kako ne postoji dovoljno dokaza kojima se može isključiti postojanje rizika za ljudsko zdravlje koji proizlazi od korištenja insekticida dimetoata. “Zbog prekoračenja maksimalnih razina ostataka pesticida u hrani (MDK) rizik konzumira-

nja prema trenutačnoj regulativi postoji kod mladog luka, maslina, krumpira, dinja, naranči, maslinovog ulja, rajčica, lubenica, ananasa i kopra. Mislim da je to dovo-

ljan razlog za zabrinutost i uspostavljanje hitnih mjera kojima bismo zaustavili neželjene učinke i prisutnost štetnih tvari u našoj hrani.” – poručio je Škrlec.

EUROPSKI PARLAMENT GLASOVAO PROTIV KORIŠTENJA GLIFOSATA U GOTOVO SVE SVRHE

Izglasavanjem amandmana protiv korištenja glifosata u gotovo sve svrhe zastupnici u Europskom parlamentu na plenarnoj sjednici 13. travnja uvažili su mišljenje velikog broja građana Europske unije o zabrani daljnje upotrebe herbicida glifosata kao sredstva koje služi suzbijanju korova u poljoprivrednoj proizvodnji, vrtlarstvu i šumarstvu. Iako nije obvezujući, ovaj izražen stav zastupnika jasna je poruka Europskoj komisiji, ali i državama članicama EU-a, za donošenje konačne odluke o daljnjoj upotrebi glifosata. “Iako se ovako izglasanom rezolucijom umjesto potpune zabrane, predlaže autorizacija glifosata na sedam godina, postignuta je važna pobjeda Zelenih jer su prihvaćeni amandmani kojima smo tražili zabranu korištenja glifosata za puno specifičnih slučajeva, kao što su zabrana korištenja glifosata za neprofesionalnu uporabu te korištenje glifosata u blizini javnih parkova, igrališta i vrtova. Ovi uvjeti će praktično onemogućiti ili otežati postupak autorizacije. Budući je Francuska već donijela odluku o zabrani glifosata, očekujem da će i druge zemlje postupiti isto, uključujući Hrvatsku i naše resorno ministarstvo.” – kaže Škrlec.

Zastupnik Škrlec na otvaranju ureda u Splitu najavio suradnju sa ženama poduzetnicama

Zastupnik u Europskom parlamentu Davor Škrlec u subotu, 12. ožujka, službeno je predstavio svoj regionalni ured u Splitu na adresi Ljudevita Posavskog 14. Kroz rad ureda zainteresirana javnost i lokalna samouprava dalmatinske regije imat će priliku za direktno informiranje, razmjenu mišljenja i savjeta sa zastupnikom i njegovim suradnicima.

“Kroz rad u Odborima Europskog parlamenta čiji sam član, posebno se zalažem za poticanje razvoja gospodarstva i malog poduzetništva na lokalnoj i regionalnoj razini. Primjenjujući principe kružne ekonomije, grad Split kao drugi po veličini grad u Hrvatskoj ima veliki potencijal za razvoj mikro i malog poduzetništva, stvaranje zelenih radnih mjesta i priliku postati prvi pametni grad u Hrvatskoj. Regionalni ured bit će centar koji će pomoći poduzetnicima u umrežavanju s poduzetničkim organizacijama u

EU i obrazovanju da postanu uspješniji i konkurentniji, promovirati principe EU zadrugarstva te lokalnog usmjerenja prema ekološkoj poljoprivredi i održivom turizmu.” – rekao je Škrlec. U budućim aktivnostima ureda od posebnog značaja je i uspostavljena suradnja s Virtualnim ženskim poduzetničkim centrom koji će provoditi zajedničke programe edukacije žena poduzetnica u Dalmaciji. “Centar je digitalna platforma za promociju i unaprjeđivanje poslovne aktivnosti poduzetnica koja ima za cilj

potaknuti razmjenu znanja, inovacija i tehnologija te ohrabriti žene na veći poduzetnički angažman u hrvatskom gospodarstvu. Vjerujemo da će se upravo ta misija učinkovito stopiti s djelovanjem zastupnika Škrleca i otvorenim uredom u Splitu kako bi buduće poduzetnice na jednom mjestu dobile potrebne edukacije, informacije, poduku, ali prije svega ohrabrenje i poticaj za svoje poduzetništvo.” – izjavila je Sanela Dropulić, voditeljica Virtualnog ženskog poduzetničkog centra.

Škrlec: Orešković mora javno obrazložiti odluku Vlade o ukidanju financiranja za udruge

Povodom prijetnje o značajnom rezanju sredstava Nacionalnoj zakladi za razvoj civilnog društva koju je Vlada RH konačno i ostvarila usvajanjem Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2016. godinu, zastupnik Davor Škrlec zabrinut za razvoj demokratskog društva u Hrvatskoj, pozvao je premijera Tihomira Oreškovića na javno pojašnjenje takve odluke.

“Usvajanje uredbe na telefonskoj sjednici za vrijeme kada se o toj temi razgovara na sastanku Savjeta za razvoj civilnoga društva iste te Vlade, predstavlja ili unaprijed osmišljen plan ili pod određenim utjecajem uvjetovanu odluku. Civilno društvo u Hrvatskoj time gubi značajan izvor financiranja društveno-korisnih projekata za razvoj javnih politika, socijalne skrbi i pluralizma, dok je cijeli sustav koji se izgrađivao godinama, i bio prepoznat na međunarodnoj razini, doveden u pitanje bez mogućnosti poboljšanja. Vrijednosti Europske unije počivaju na demokratskom dijalogu svih strana njegujući upravo različitost kao najveće bogatstvo, a ne konformizam kao suprotnost i odraz totalitarnih sustava.” – objašnjava Škrlec i dodaje – “pozivam stoga premijera Oreškovića da javno obrazloži donošenje takve odluke”.

Potpredsjednica Europskog parlamenta i zastupnica Zelenih/ESS-a Ulrike Lunacek, također se zajedno s kolegama zastupnicima drugih političkih grupacija (S&D, ALDE), službeno obratila veleposlaniku Mati Škrabalu, stalnom predstavniku Republike Hrvatske pri Europskoj uniji u Bruxellesu, izražavajući zabrinutost novom odlukom Vlade RH.

“S ovom odlukom gotovo 2/3 godišnjih sredstava Zaklade bilo

bi ukinuto i dovedeno pod nadležnost ministarstava gdje se otvara mogućnost političke kontrole pri dodjeli sredstava i odabiru projekata koje udruge provode. Ovaj potez ne samo da predstavlja potencijalno uništenje uspješnog institucionalnog modela neovisnog financiranja koji je postojao i uspješno se razvijao za vrijeme prošlog mandata HDZ-ove vlade, već izaziva zabrinutost da bi sadašnja Vlada bila spremna znatno narušiti aktivnosti civilnog društva, njihov pluralizam i financijsku održivost.” – navode u pismu zastupnici. Podsjetimo, rad Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva većinom se financira putem državnog proračuna, odnosno iz dijela prihoda od igara na sreću i nagradnih igara, a trenutno otvoreni natječaji obustavljeni su do daljnjega, čime također u pitanje dolaze prioriteti

Strateškog plana djelovanja Zaklade i sufinanciranje sudjelovanja udruga u EU projektima. “Pored ugrožavanja neometanog razvoja civilnog društva i političke kulture u Hrvatskoj, znatnim rezanjem sredstava Zaklade, onemogućuje se i sudjelovanje udruga u EU projektima što je u potpunosti suprotno ciljevima Europske unije, ali i na štetu Hrvatske. Od udruga koje brinu za ranjive skupine društva i ljudska prava do udruga za promicanje održivog razvoja i zaštitu okoliša, svi zajedno snose teret ideoloških prepirki s vrha vlasti koja u svojih 100 dana nije započela niti s jednom reformom zbog čega sada na štetu građana prebacuje fokus s važnijih stvari umjesto da otvori javni dijalog u skladu s demokratskom praksom i pokrene proces pozitivnih promjena.” – poručuje Škrlec.

Zastupnik Škrlec postaje član etične banke u Hrvatskoj

Podnesenim zahtjevom za članstvo u Zadruzi za etično financiranje (ZEF) zastupnik u Europskom parlamentu Davor Škrlec danas je na konferenciji za medije u svom regionalnom uredu u Splitu podržao rad Zadruga za etično financiranje, osnivačice prve razvojne banke tog tipa u Hrvatskoj, koja 22. travnja na Dan planeta Zemlje obilježava dvije godine postojanja.

Zajedno s direktoricom programa financiranja ZEF-a, Silvanom Vujnović, zastupnik Škrlec predstavio je sve prednosti koje će etičnu banku razlikovati od ostalih banaka.

“U etičnim bankama nema troškova korištenja usluga, nema naknada za vođenje računa ili transakcija, nema kredita u valutnim klauzulama, čime se potiče razvoj lokalne ekonomije i vrijednost domaće valute. U bankama koje rade prema tom modelu ljudi su važniji od profita, a projektima se pristupa individualno uzimajući u obzir isključivo one koji, osim financijske održivosti, imaju sveukupan pozitivan učinak na društvo i okoliš. Upravo sam iz tih razloga odlučio uplatiti svoj zadružni ulog i postati članom ZEF-a, odnosno suosnivačem etične banke.” – pojasnio je Škrlec.

ZEF je članica Federacije europskih etičnih i alternativnih banaka (FEBEA) koja upravlja s 40 milijardi eura imovine. Etična banka bit će u stopostotnom vlasništvu ZEF-a, što predstavlja uobičajenu praksu u drugim državama članicama Europske unije.

“U ZEF-u vjerujemo kako je pristup financiranju ljudsko pravo, a profit mora proizaći iz aktivnosti usmjerenih na dobrobit zajednice i biti ravnomjerno

raspodijeljen među svim subjektima koji su pridonijeli njegovom stvaranju. Bez obzira na to kad je tko pristupio banci i bez obzira na visinu uloga, svaki član ima jednako pravo glasa po principu ‘jedan član – jedan glas.’ – izjavila je Silvana Vujnović, direktorica programa financiranja ZEF-a.

Na osnivačkoj skupštini ZEF-a sudjelovao je 101 suosnivač od pojedinačnih građana do poduzeća, OPG-ova, zadruga, udruga, sindikata, LAG-ova, gradova, općina i drugih pravnih subjekata. Dvije godine kasnije ZEF je višestruko narasla i broji gotovo 400 članova iz cijele Hrvatske, a taj se broj iz dana u dan povećava.

“Postojanje ovakve banke može znatno doprinijeti lokalnom razvoju dalmatinske regije s obzirom na njene potencijale i projekte koje ova banka postavlja kao prioritet. To su prije svega ulaganja u ekološku poljoprivredu i proizvodnju zdrave hrane, održivi turizam, energetska učinkovitost i obnovljive izvore energije, te informatizaciju i nove tehnologije kao sastavni dio razvoja mreže pametnih gradova. Svaki građanin, čija ideja ili projekt odgovara navedenim ciljevima ili želi financijski podržati projekte ostalih članova, može postati članom etične banke i tako potaknuti društveno odgovorno poslovanje.” – zaključio je Škrlec.

EUROPSKI PARLAMENT USVOJIO NOVI ZAKON O ŽELJEZNICAMA

Hrvatskim željeznicama hitno je potrebna modernizacija

Europski parlament usvojio je na plenarnoj sjednici u Bruxellesu u četvrtak, 28. travnja, novi zakonodavni paket za poboljšanje željezničkog prometa u Europskoj uniji. Četvrti paket zakona o željeznicama određuje sigurnost i interoperabilnost željezničkog prometa, te jača ulogu Europske agencije za željeznički promet kako bi se ostvario jedinstveni željeznički prostor EU-a.

Zastupnik Davor Škrlec podržao je novi željeznički paket te je u svom govoru na plenarnoj sjednici naglasio kako će nove mjere vratiti građane u vlakove, osigurati im bolju kvalitetu usluge, brže i sigurnije putovanje uz niže cijene karata. "Vrlo je značajna liberalizacija željezničkog putničkog prometa, što znači da Vlada RH mora što prije poduzeti osposobljavanje i podizanje konkurentnosti Hrvatskih željeznica. Isto tako, potrebno je ubrzati ulaganje u modernizaciju željezničkih pruga i planirati projekte brze željeznice u regiji. Sve ove godine premalo se ulagalo u željezničku infrastrukturu koja je jedna od zna-

čajnijih oblika održivog transporta." – rekao je Škrlec. Novi željeznički paket potaknut će investicije i modernizaciju pruga i vlakova te razvoj projekatamultimodalnog integiranog sustava putnih karata što je posebno važno za Hrvatsku jer se građanima na taj način omogućava da kupnjom samo jedne putne karte koriste više različitih vrsta prijevoza, kao primjerice, kombinirani brodski i željeznički prijevoz. Zastupnik Škrlec, kao izvjestitelj za nacrt mišljenja o provedbi Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom, posebno naglašava kako će kvalitetnija usluga putničkog prijevoza također omogućiti veću pristupačnost pu-

tovanja osobama s invaliditetom i on-line kupnju karata. "Željeznice su najstariji Europski sustav za prijevoz putnika i robe, ali nažalost posljednjih nekoliko desetljeća nepravedno zapostavljen na uštrb cestovnog i zračnog prijevoza. Veće korištenje željezničkog putničkog prijevoza znači ujedno i smanjenje emisija stakleničkih plinova u sektoru transporta i otvaranje novih zelenih radnih mjesta. Zato ovaj četvrti paket zakona o željeznicama vidim kao povijesnu priliku da nakon uspostavljanja jedinstvenog zračnog prostora stvorimo jedinstveni željeznički prostor Europske unije." – zaključuje Škrlec.

Nova EU pravila o poslovnim tajnama otvaraju vrata zloupotrebama i ugrožavaju zviždače

Europski parlament usvojio je 14. travnja na plenarnoj sjednici nova pravila EU-a koja omogućuju tvrtkama veću zaštitu od krađi poslovnih tajni. Zastupnici Zelenih/ESS-a izrazili su zabrinutost novim pravilima, posebno zbog prekomjernih prava na tajnost poslovanja koja predstavljaju dodatnu prijetnju zviždačima.

“Nova pravila o ‘poslovnim tajnama’ ostavljaju vrata otvoreni-ma za zluporabu od strane beskrupuloznih poslovanja diljem Europe. Nepotrebno široka definicija onoga što čini ‘poslovnu tajnu’ omogućit će korporacijama zadržati informacije tajnama s ciljem zaobilazanja zakona, čak i kada je neka informacija imala pravo biti u javnoj domeni. Ovo nije novi fenomen i postoji puno primjera, poput istražitelja njemačkih automobila kojima je spriječen uvid u softver instaliran na dizel vozilima jer je vlada inzistirala na zaštiti poslovne tajne proizvođača automobila. Ovakva loša praksa sada je utvrđena na razini EU-a u okviru europskog zakonodavstva.” – izjavila je zastupnica iz redova Zelenih/ESS-a Julia Reda.

“Novi pravni okvir također je stvorio velike neizvjesnosti o ulozi zviždača i istraživačkih novinara. Sve informacije, uključujući informacije o zluporabama, mogu biti zaštićene kao poslovna tajna. Kao rezultat toga, teret dokazivanja kako javni interes nadilazi poslovni uvijek će ostati na zviždačima. Samo tjedan dana nakon što su procurili dokumenti ‘Panama papers’, koji su još jednom naglasili ključnu ulogu zviždača i istraživačkih novinara u rasvjetljavanju ključnih informacija u javnom interesu, ovo je veliki udarac koji je kritizi-

ran od strane LuxLeaks zviždača Antoinea Deltoura i Edouarda Perrina, istraživačkog novinara koji je izvijestio o skandalu. Pozivamo Europsku komisiju da bez odlaganja prezentira sveobuhvatna europska pravila o zaštiti zviždača.” – priopćila je Reda dodajući kako će zastupnici Zelenih/ESS-a predstaviti 4. svibnja svoj prijedlog za Direktivu o zaš-

titi zviždača. Nova pravila također postavljaju zabrinjavajući presedan za radnička prava definiranjem vještina i ‘know-how’ znanja stečenih tijekom zaposlenja kao poslovnih tajni. To će staviti radnike u težak pravni položaj u situacijama promjene radnog mjesta i lakšeg pokretanja tužbe od strane bivših poslodavaca.

Europski parlament prihvatio nova pravila za zaštitu podataka

Nova EU pravila o zaštiti podataka kojima je cilj pružiti kontrolu građanima nad njihovim osobnim podacima i stvoriti, u digitalno doba, visoku i ujednačenu razinu zaštite podataka u Europskoj uniji, usvojena su u četvrtak, 14. travnja na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta u Strasbourgu.

Reforma također postavlja minimalne standarde o korištenju podataka za policijske i pravosudne svrhe. Ovim glasovanjem završena je potpuna reforma pravila za zaštitu podataka na kojoj je Europski parlament radio četiri godine. Reforma će zamijeniti trenutnu direktivu za zaštitu podataka koja datira iz 1995. godine kada je internet bio još u povojima te je usvojena opća uredba osmišljena kako bi se građanima pružila veća kontrola nad vlastitim informacijama u digitaliziranom svijetu pametnih telefona, društvenih medija i internet banjarstva. "Opća uredba o zaštiti podataka uz visoku i ujednačenu razinu zaštite podataka u cijeloj EU sada je stvarnost. Ovo je veliki uspjeh za Europski parlament i glasni europski 'da' za jaka prava potrošača i konkurenciju u digitalnom dobu. Građani će sami moći odlučiti koje osobne podatke žele podijeliti", rekao je izvjestitelj Zelenih/ESS-a Jan Philipp Albrecht.

Nova pravila uključuju:

- pravo na brisanje („pravo na zaborav“)
- "jasan i pozitivan pristanak" na obradu osobnih podataka od strane ispitane osobe
- pravo na prijenos podataka drugom voditelju obrade
- obavješćivanje ispitanika o povredi osobnih podataka
- osiguranje da su pravila o priva-

tnosti objašnjena jasnim i razumljivim jezikom

– jača provedba i novčane kazne do 4% ukupnog godišnjeg prometa na svjetskoj razini tvrtkama ako prekrše pravila

Bolja policijska suradnja

Paket zaštite podataka također uključuje direktivu o prijenosima podataka policiji i pravosudnim tijelima. Direktiva će se odnositi na prekogranični prijenos podataka unutar EU-a, kao i, po prvi put, postaviti će minimalne standarde za obradu podataka za policijske svrhe u svakoj državi članici. Nova pravila imaju za cilj zaštititi pojedince, bilo žrtve, kriminalce ili svjedoke, postavljanjem jasnih prava i ograničenja na prijenos podataka u svrhu prevencije, istrage, otkrivanja i procesuiranja kaznenih djela ili izvršenje

kaznenih sankcija, uključujući i zaštitu te sprječavanja ugrožavanja javne sigurnosti, a istovremeno olakšava glatku i učinkovitu suradnju između tijela za provedbu zakona. Uredba će stupiti na snagu 20 dana nakon objave u Službenom listu Europske unije.

Uredba će se direktno početi primjenjivati u svim državama članicama dvije godine nakon tog datuma. Države članice imati će dvije godine da prenesu Direktivu u nacionalno zakonodavstvo. Zbog posebnog statusa Velike Britanije i Irske u pogledu pravosuđa i unutarnjih poslova, odredbe Direktive primjenjivat će se u tim zemljama u ograničenoj mjeri. Danska će moći odlučiti u roku od šest mjeseci nakon konačnog usvajanja Direktive, da li želi provedbu Direktive u svoje nacionalno zakonodavstvo.

Zastupnici Zelenih pozivaju tekstilnu industriju na bolje i sigurnije uvjete rada

“Tko je napravio moju odjeću?” naziv je kampanje u kojoj su tijekom travnja sudjelovali zastupnici u Europskom parlamentu s ciljem poboljšanja uvjeta rada na inicijativu Radne grupe Zelenih/ESS-a za zelene poslove i zelenu ekonomiju čiji je supredsjedatelj zastupnik Davor Škrlec.

Tri godine je prošlo od stravične nesreće kada je u glavnom gradu Bangladeša Dhaki urušena tvornica odjeće Rana Plaza u kojoj je život izgubilo preko tisuću zaposlenica samo zbog toga jer su svoj posao obavljale u nesigurnim i nepovoljnim uvjetima za rad. Ovaj događaj se s razlogom smatra jednom od najvećih tragedija u povijesti svjetske tekstilne industrije i potrebno je reagirati na vrijeme kako bi se spriječile daljnje katastrofe pogotovo u zemljama koje izrađuju odjeću namijenjenu europskom tržištu, smatraju Zeleni.

“Cilj ove kampanje bio je senzibilizirati javnost i tražiti od predstavnika modne industrije i proizvođača odjeće jasan odgovor na pitanje tko i u kakvim radnim uvjetima izrađuje našu odjeću. Također, želimo pozvati Europsku komisiju na predstavljanje legislative kako bismo bili sigurni da je odjeća koju pronalazimo na europskom tržištu napravljena na pošten i održiv način, u skladu sa svim propisanim sigurnosnim i zdravstvenim mjerama na radu.” – izjavio je Škrlec. Podsjetimo, sudjelujući u raspravi na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta o novom strateškom okviru EU-a o zdravlju i sigurnosti na radu, zastupnik Davor Škrlec je u svom govoru naglasio da je pravo na rad bez rizika za zdravlje pravo svake građanke i

građanina Europske unije. Sprječavanje profesionalnih rizika i promicanje sigurnosti i zdravlja na radu ključni su za poboljšanje radnih uvjeta, a time i zdravlja radnika, što zauzvrat ima znatne društvene i ekonomske koristi za samog radnika i cijelo gospodarstvo. Isto tako, prema načelima kružne ekonomije koje zastupnik Škrlec u svom radu promiče, ponovnom upotrebom stare odjeće i tkanine možemo doprinijeti

stvaranju novih radnih mjesta. Svi koji su se aktivno željeli uključiti u kampanju Fashion Revolution, zastupnik Škrlec pozvao je sve zainteresirane da na društvenim mrežama postave pitanje svojim omiljenim predstavnicima modnih brendova “Tko je napravio moju odjeću i u kakvim radnim uvjetima?” s hastagom #whomademyclothes i traže odgovor.

Europski parlament poziva države članice da ne povećavaju siromaštvo svojih građana

Europski parlament poziva države članice EU-a da razmotre i prilagode svoje zakone koji primjenom vode ka povećanju siromaštva. U svom govoru na plenarnoj sjednici zastupnik Davor Škrlec osvrnuo se na ključne čimbenike koji su povezani s rastućim problemom siromaštva u kućanstvima.

Na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta 14. travnja usvojeno je izvješće o ostvarenju cilja borbe protiv siromaštva u svjetlu rastućih troškova za kućanstva izvjestitelja iz redova Zelenih/ESS-a Tamása Meszericsa. Europski parlament poziva države članice EU-a da razmotre i prilagode svoje zakone koji primjenom vode ka povećanju siromaštva. U svom govoru na plenarnoj

sjednici zastupnik Davor Škrlec osvrnuo se na ključne čimbenike koji su povezani s rastućim problemom siromaštva u kućanstvima.

“Posebno smatram važnim problem energetske siromaštva, koji je prisutan u svim državama članicama, a naročito istaknut u jugoistočnoj Europi. U državama članicama često se promoviraju mjere energetske učinkovitosti koje podrazumijevaju

dobru financijsku sposobnost građana, a nedostaju mjere koje su fokusirane na ranjive i socijalno ugrožene skupine potrošača. U državama članicama potrebno je uložiti napore u prepoznavanju lokalnih problema, ostvariti pomoć ugroženim građanima, posebno ističem potencijale socijalnog poduzetništva i alternativnih poslovnih modela poput zadruga i uzajamnih

društava u jačanju socijalne uključenosti i ekonomskom osnaživanju žena.” – rekao je Škrlec. Zastupnik ističe kako Europska komisija treba posvetiti posebnu pažnju starijim građanima koji su socijalno ugrožena skupina u društvu.

“Umirovljenicima se trebaju osigurati minimalna primanja s kojima mogu pokriti troškove energije i ostale oblike potrošnje kako bi imali dostojanstven život. Smatram kako to ne bi trebalo biti samo u nadležnosti država članica, nego i Komisija treba potaknuti države članice da djeluju u tom smjeru. Zbog posljedica iz prošlosti njihove mirovine su premale da bi mogli sami plaćati račune energije te im jako malo novaca ostaje za normalan život. Ovih dana svjedočimo i potezu Vlade RH koja vrši dodatni udar na građane poskupljenjem dopunskog zdravstvenog osiguranja što će upravo umirovljenici kao najranjivija skupina u društvu najviše osjetiti na svom džepu.” – poručuje Škrlec.

Na plenarnoj sjednici pozvao je Vladu Republike Hrvatske na izmjenu nepravедnog zakona i pravilnika o predviđenim kaznama i troškovima ugradnje razdjelnika koje moraju snositi građani te upozorio Europsku komisiju na buduće pravovremeno reagiranje u zaštiti potrošača i prava građana Europske unije.

“Pod izlikom ostvarivanja ušteda u potrošnji toplinske energije Vlada Republike Hrvatske je neodgovornim uvođenjem zakonske obveze građanima za

ugradnju razdjelnika topline i prijetnjom financijskim sankcijama, a bez prethodno provedene obnove zgrada narušila jedan od osnovnih ciljeva Direktive – osnaživanje prava potrošača na točnu informaciju o iznosu i vremenu potrošnje energije, te naplate iznosa stvarno potrošene energije.” – rekao je Škrlec.

“U državama članicama gdje posebno ističem Hrvatsku, nedostaju mjere za energetske obnove višestambenih zgrada, a po-

sebno one mjere koje su fokusirane na ranjive i socijalno ugrožene skupine potrošača. Nažalost, potpuno su izostale mjere borbe protiv energetske siromaštva i mjere poboljšanja standarda stanovanja kojima bi se omogućio veći udio korištenja domaćih obnovljivih izvora energije i smanjila nezaposlenost”, zaključio je u svom govoru zastupnik Davor Škrlec na plenarnoj sjednici Europskog parlamenta u Strasbourgu.

GMO u Hrvatskoj i u Europskoj uniji

Genetski modificirani organizmi (GMO) su organizmi s umjetno izmijenjenim genetskim materijalom kako bi im se omogućila nova svojstva, poput otpornosti na različite bolesti, sušu, poticanje bržeg rasta i sl. Usjevi koji se često genetski modificiraju su kukuruz, soja, pamuk, riža, šećerna repa, uljana repica.

**DON'T OPEN THE DOOR
TO GMOS IN EUROPE**

Članstvom RH u EU na snagu su stupila pravila usklađena s europskim direktivama o reguliranju uvoza genetski modificiranih proizvoda, uz poštivanje nacionalnih odredaba provedbenih propisa. GMO usjevi su zabranjeni u RH. Međutim, na tržište se mogu staviti proizvodi koji sadrže odobreni (autorizirani) GMO. Ukoliko je postotak GMO-a manji od dopuštenog praga od 0,9% nije nužno njegovo označavanje na proizvodu. U RH se prisutnost

GMO-a prati od 2007. godine. Na osnovi rezultata analiziranih uzoraka hrane od strane sanitarne inspekcije Ministarstva zdravlja, utvrđeno je da se na hrvatskom tržištu nalaze proizvodi koji u svom sastavu sadrže GMO do 0,9%. Taj postotak se smatra slučajnom tehnološkom kontaminacijom. Također, na tržištu se mogu pronaći proizvodi sa oznakom koja upućuje na to da sastojci određenog proizvoda potječu od genetski modificirane hrane. U 2015. godini provodio

se program pod nazivom Monitoring GMO-a. Riječ je o nacionalnom godišnjem sustavu praćenja prisutnosti GMO-a u hrani biljnog i životinjskog podrijetla. Obuhvaćao je praćenje hrane koja je proizvedena od GMO-a ili koja može sadržavati GMO. Ispitivanje se provodilo na proizvodima od kukuruza, pšenice durum, soje, riže i papaje. Monitoring se provodio u pet faza u šest gradova, a analiza je provedena na ukupno 180 uzoraka hrane. U sedam uzora-

ka pronađen je GMO, ali u količini ispod dopuštene razine. Uglavnom se radi o mesnim i dijetetskim proizvodima, te o proizvodima na bazi soje. Na osnovi analize utvrđena je prisutnost GM soje (Roundup ready soja-MON 04032-6) u svim uzorcima, ali, također, ispod dopuštene razine (LOQ=,1%). Ta vrsta GM soje predstavlja neizbježan slučajan trag prisutnosti GMO-a te je na listi autoriziranih GMO u EU. Na jednom uzorku utvrđena je prisutnost triju, a na drugom prisutnost kombinacije dvaju genetičkih događaja. Svi utvrđeni genetički događaji su na listi autoriziranih GMO-a

Stanje u EU

Od 1998. godine u EU-u se uzgajala samo jedna vrsta genetski modificiranog kukuruza – MON 810 tvrtke Monsanto, dok još osam zahtjeva za uzgoj MON 810 čeka na odobrenje. Trenutno je odobreno 58 GMO-ova za korištenje u prehrani, dok ih 58 čeka na odobrenje. Na području EU-a dopušteno je uzgajanje genetski modificiranih usjeva, ali tek nakon stroge procjene rizika koju obavlja Europska agencija za sigurnost hrane. Nakon dozvole, država članica može, koristeći posebnu sigurnosnu klauzulu, zabraniti proizvod na svom području. Kada je riječ o prodaji, Komisija predlaže isti pristup. Dakle, konačnu odluku, također, donose države članice. Zastupnici EU parlamenta smatraju da taj prijedlog neće biti ostvariv jer rezultira uvođenjem graničnih kontrola između zemalja koje se ne slažu u dozvolama. EU parlament je u listopadu 2015. godine odbacio nacrt EU direktive prema kojoj bi se svakoj državi članici omogućilo o-

graničavanje ili zabrana prodaje i upotrebe GMO hrane i stočne hrane na njihovom području. Što se tiče komercijalizacije GMO-a u EU, države članice većinom glasova mogu odlučiti o izdavanju dozvole ili zabrani prodaje. No, ukoliko nije postignuta većina glasova, odluku donosi Europska komisija.

Važno je napomenuti da je Europska komisija donijela odluku kojom se dopušta uvoz i prodaja, ali ne i uzgoj genetski modificiranog kukuruza NK603xT25. Radi se o izvršnoj odluci Europske komisije. Iako su zastupnici EU parlamenta usvojili prigovor na tu odluku, Parlament nema pravo veta, te je odobrenje stupilo na snagu u prosincu 2015. godine i vrijedi deset godina. Riječ je o proizvodu međunarodne korporacije Monsanto koja djeluje na području biotehnologije i poljoprivrede sa sjedištem u SAD-u. Vodeći je proizvođač herbicida glifosata te genetički modificiranog sjemena. S obzirom na stroga pravila EU-a o označavanju, na takvim proizvodima morat će biti jasno naznačeno da sadrže GMO. Zastupnici EU parlamenta smatraju da je takva

odluka Europske komisije nedemokratska te se zagovara reforma sustava odobrenja GMO proizvoda po uzoru na direktivu o uzgoju. Nadalje, stajalište većine eurozastupnika prema kojem svaka država članica mora samostalno odobriti odlučivanje o uzgoju i uporabi GMO-a na njihovom području potvrđuje i većina glasova kojom su podržali tri rezolucije kojima se ulažu prigovori na prijedloge provedbenih akata Europske komisije o odobravanju stavljanja na tržište proizvoda koji sadržavaju GM soju te se sastoje ili su proizvedeni od njih.

Grupacija Zelenih/ESS-a u EU parlamentu smatra da je utjecaj GMO-a štetan za okoliš te upozoravaju na opasnost liberalizacije GMO-a na razni EU-a. Navode da multinacionalne kompanije vrše pritisak na države članice, te bi čak mogle i tužiti države članice koje bi zabranile GMO proizvodnju na svom području. Naglasak stavljaju na ekološku i zdravu proizvodnju hrane.

Tekst pripremila:
Antonela Miletić

Što možemo učiniti da Hrvatska ne ostane zemlja sa samo 1000 solarnih krovova?

Prva hrvatska energetska neovisna škola Ostrog u Kaštel Lukšiću bila je 23. travnja domaćin radionici i okruglom stolu pod nazivom "Zelena energija u vlasništvu građana, energetske zadruga i lokalne zajednice".

Događaj je organiziran od strane UNDP-a Hrvatska, Zelene energetske zadruga, Regionalne razvojne agencije Dubrovačko-neretvanske županije DUNE, Platforme za dobru ekonomiju i Energetske zadruga Kaštela. Cilj je bio identificirati nove načine financiranja te najbolje modele za uključivanje građana, energetske zadruga i lokalne zajednice u vlasništvo nad projektima obnovljivih izvora energije, i to upravo na mjestu gdje je ta ideja zaživjela u praksi.

"Praksa svih država koje su razvile zelenu energetiku govori da je lokalno vlasništvo nad obnovljivima ključ njihovog razvoja, a to se kod nas uspješno ignorira te još uvijek stagniramo na samo 1000 solarnih krovova u cijeloj zemlji." – izjavio je Robert Pašičko iz UNDP-a.

Zato su u sklopu ovoga događaja predstavljeni novi inovativni poslovni modeli za razvoj zelene energije u vlasništvu građana i energetske zadruga, poput neto mjerenja i opskrbe zelenom energijom. Model neto mjerenja omogućava kupcima da postanu proizvođači električne energije i da umanje svoje račune za vrijednost energije koju su poslali u mrežu.

Ovakav model se na primjeru sunčevih fotonaponskih sustava, uz pretpostavljenu subvenciju Fonda za zaštitu okoliša od 40%,

isplaćuje u roku od 6 do 10 godina. Novi Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji po prvi puta otvara opciju za aktivnije uključivanje građana u energetska tranziciju i primjenu predstavljenih modela u praksi.

Jedan od poslovnih modela proveden je u praksi u osnovnoj školi Ostrog, koja je 2013. godine pokrenula kampanju skupnog financiranja (eng. crowdfunding) za prvu energetska neovisnu školu u Hrvatskoj, u suradnji s UNDP-om Hrvatska i Energetskom zadrugom Kaštela. Ova škola danas većinu svojih potreba za električnom energijom zadovoljava iz sunčevih fotonaponskih sustava i pravi je primjer samoorganizacije zadruga i građana u svrhu učinkovitije potrošnje energije.

"Građani moraju biti nosioci energetske tranzicije, a država je odgovorna poticajnim zakonodavstvom stvoriti uvjete i okvir za njenu realizaciju. Proizvođenjem energije iz obnovljivih izvora u vlasništvu zadruga doprinosimo borbi protiv energetske siromaštva i neovisnosti građana od interesa velikih igrača." – poručio je zastupnik u Europskom parlamentu Davor Škrlec na panelu koji se održao u sklopu radionice.

Radionica i okrugli stol održani su u okviru EU projekata WISE Power i Citizenenergy koje u Hrvatskoj kao jedan od partnera provodi UNDP.

(Autor teksta i fotografije: UNDP Croatia)

Pet točaka po kojima Pariški sporazum o klimi postaje stvarnost

Povodom Dana planeta Zemlje, 22. travnja, u sjedištu Ujedinjenih naroda u New Yorku 165 zemalja potpisalo je novi globalni sporazum o klimatskim promjenama donesen krajem prošle godine na summitu UN-a o klimatskim promjenama u Parizu (COP21).

Šest mjeseci nakon završetka summita u Parizu, grupacija Zelenih/ESS-a u Europskom parlamentu, čiji je član zastupnik Davor Škrlec, predstavlja pet najvažnijih točaka po kojima bi klimatski sporazum konačno postao stvarnost.

1. Rana ratifikacija Pariškog sporazuma u Europskoj uniji

Kina i SAD najavile su kako namjeravaju ratificirati globalni klimatski sporazum iz Pariza u nadolazećim mjesecima, vjerojatno prije kraja 2016. godine. Europska unija je u Parizu bila dio koalicije država s visokim ambicijama gurajući ambiciozniji dogovor. Europska unija mora osigurati da države članice bez odlaganja zajednički i pojedinačno ratificiraju Pariški sporazum o klimi.

2. Smanjenje emisija u zračnom i pomorskom prometu

Da bi se postigao cilj zadržavanja temperature ispod 2°C i nastavilo s ciljem zadržavanja od 1,5°C, svi sektori gospodarstva trebaju doprinijeti smanjenju emisija. Organizacija međunarodnog civilnog zrakoplovstva (ICAO) obećala je do listopada ove godine dostaviti globalni tržišni mehanizam za rješavanje međunarodnog zrakoplovstva od 2021. godine. EU mora osigurati da plan ICAO-a bude u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma. U

nedostatku jednakog djelovanja unutar Međunarodne pomorske organizacije (IMO) europski sustav trgovanja emisijama (EU ETS) mora se proširiti tako da uključuje i brodove koji putuju na relaciji luka Europske unije.

3. Razmatranje postavljenih ciljeva do 2020. godine

Europska unija je na putu da uvelike prekorači cilj smanjenja stakleničkih plinova koji je zacrtala postići do 2020. godine. Prema službenim podacima Europske agencije za okoliš (EEA), Europska unija već je u 2015. godini smanjila emisije stakleničkih plinova za 23% u odnosu na razine iz 1990-ih. Stoga se ciljevi EU-a trebaju prilagoditi stvarnosti i obećanju kojim se obvezuje povećanje za 30% kada za to postoji međunarodni sporazum i usporedna akcija borbe protiv klimatskih promjena.

4. Konačni poziv za poboljša-

nje europskog sustava trgovanja emisijama

Trenutni prijedlog Europske komisije za 2030. godinu koji se tiče pregleda EU ETS-a nije čak niti na putu ostvarenja cilja smanjenja emisija od 80-95% do 2050. godine. Prijedlog se također uspješno ne hvata u koštac s prekoračenjem ciljeva za 2020. godinu.

5. Prestanak subvencioniranja fosilnih goriva

Javna potpora za fosilna goriva trenutno iznosi oko 300 milijardi eura godišnje, uključujući i državne potpore, subvencije, poreze i druge mjere. To se mora zaustaviti. Isti izvori financija mogu biti utrošeni na stvaranje održivih radnih mjesta u klimatski oblikovanom i resursno učinkovitim gospodarstvu kroz ulaganja u energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije.

POTPORA ZA PROIZVOĐAČE EKOLOŠKE HRANE U EUROPI

Nova zajednička poljoprivredna politika (ZPP)

Od 2015. godine sve zemlje članice EU-a moraju s 30% direktnih poticaja financirati poljoprivrednike za primjenu metoda održive poljoprivrede ("ekološki prihvatljivih").

Ako se bavite ekološkim uzgojem, nećete morati mijenjati svoj način rada da biste se uskladili s ekološki prihvatljivim metodama.

Programi ruralnog razvoja (2014. – 2020.)

Novi oblik potpore za postojeće poljoprivrednike koji žele prijeći na ekološki uzgoj i baviti se njime.

I zemlje članice mogu ekološkim poljoprivrednicima i djelatnicima pružiti potporu putem raznih oblika fleksibilnih mogućnosti financiranja koje bi poticale, primjerice: suradnju u lancu proizvodnje hrane radi poticanja inovacija; razvoj planova kvalitete poljoprivrednih proizvoda; stvaranje grupacija ili organizacija proizvođača itd.

Promoviranje ekološkog uzgoja u EU-u

Sredstva EU-a za trgovinske i međutrgovinske organizacije u svrhu širenja svijesti potrošača o ekološkom uzgoju, propisima i logotipu ekološke proizvodnje u Europskoj uniji.

Razmatraju se različite vrste promotivnih aktivnosti na unutarnjem tržištu i u zemljama izvan EU-a. EU obično financira iznos do 50%, kandidat barem 20%, a zemlje članice sufinanciraju ostatak.